

Na osnovu člana 17. tačka 28. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br: 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23 i 9/24), razmatrajući Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prijavljivanju i postupku provjere podataka o imovini nosioca javnih funkcija u Unsko-sanskom kantonu, dostupan na internetskoj stranici Skupštine Unsko-sanskog kantona pod sekcijom „materijal za 20. redovnu sjednicu Skupštine Unsko-sanskog kantona“ zakazanu za 2. juli 2024. godine, Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na osnovu elektronskog odnosno telefonskog glasanja održanog 27. juna 2024. godine, dalo sljedeće

Mišljenje **na Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prijavljivanju i** **postupku provjere podataka o imovini nosioca javnih funkcija u Unsko-** **sanskom kantonu**

I Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH (u daljnjem tekstu: Vijeće) konstatuje da je materija sadržana u predloženom tekstu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prijavljivanju i postupku provjere podataka o imovini nosioca javnih funkcija u Unsko-sanskom kantonu (u daljnjem tekstu: Prijedlog Zakona) od utjecaja na pravosuđe Unsko-sanskog kantona, u smislu člana 17. tačka 28. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH, te stoga postoji objektivna potreba davanja mišljenja.

Vijeće ukazuje da predmetni Prijedlog Zakona niti Komisija za borbu protiv korupcije, pitanja sigurnosti i nadzora zakonitosti rada Skupštine Unsko-sanskog kantona, a ni Skupština Unsko-sanskog kantona nisu dostavili Vijeću na davanje mišljenja prije upućivanja u dalju skupštinsku proceduru.

Predmetnim postupanjem nadležna tijela Unsko-sanskog kantona postupaju suprotno imperativnoj zakonskoj odredbi člana 17. tačka 28. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br: 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23 i 9/24), imajući u vidu zakonsko ovlaštenje Vijeća da daje mišljenje o nacrtima zakona koji mogu uticati na pravosuđe.

Nedostavljanjem Prijedloga zakona Vijeću na davanje mišljenja, direktno se opstruira i praktično onemogućava primjena Zakona Bosne i Hercegovine, a u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine i praksom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine zakoni doneseni na centralnom (državnom) nivou vlasti u hijerarhijskoj nomenklaturi pravnih akata imaju prioritet u odnosu na kantonalne zakone, zbog čega i institucije i tijela kantonalne vlasti u svom postupanju imaju obavezu prioritnog postupanja u skladu sa zakonima Bosne i Hercegovine. Izostankom dostavljanja Prijedloga zakona Vijeću na davanje mišljenja načelo pravne sigurnosti koje je sastavni dio člana 1/2. Ustava Bosne i Hercegovine svodi se na iluzorni teorijski proklamovani princip bez stvarnih efekata.

Zbog svega navedenog, Vijeće podsjeća da je Instrukcijom o primjeni člana 17. tačka 28. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine, broj: 08-02-2-2346-1/2023 od 22. juna 2023. godine, koja je prosljeđena i Ministarstvu pravosuđa i uprave Unsko-sanskog kantona, dalo jasne smjernice i podsjetilo na predmetnu zakonsku obavezu.

II Vijeće je, u izostanku dostavljenog Prijedloga zakona, uvidom u internetsku stranicu Skupštine Unsko-sanskog kantona uvidjelo da je predmetni Prijedlog zakona delegiran za razmatranje u okviru dnevnog reda 20. redovne sjednice planirane za 2. juli 2024. godine, a da se u popratnim materijalima iznosi prijedlog za se Prijedlog zakona razmatra po skraćenom postupku, u skladu sa odredbom člana 133. Poslovnika Skupštine Unsko-

sanskog kantona, što je u koliziji sa sadržajem Prijedloga zakona kojim se noveliraju odredbe proširujući ih na adresate koji ne mogu biti djelokrugom predmetnog normativnog rješenja. Zbog svega navedenog Vijeće je promptnim djelovanjem po prethodno obavljenoj analizi sadržaja Prijedloga zakona izradilo mišljenje, kako slijedi.

III U popratnim materijalima Prijedloga zakona, i to „obrazloženju“ u pogledu razloga donošenja, istaknuto je da se Prijedlogom zakona uvodi obaveza prijave imovine za sudije i tužioce, što je vrlo važno, jer kako je to istaknuto, imovinski kartoni sudija koje dostave VSTV-u BiH ne podliježu provjerama, tj. kontroli načina sticanja imovine.

Dodatno se ukazuje da uvođenje obavezne prijave imovine za sudije, tužioce i druge nosioce javnih funkcija doprinosi većoj transparentnosti u radu javnih organa i trošenju javnih sredstava, a sve u cilju eventualne zloupotrebe javne funkcije.

Vijeće ukazuje da je predmetno obrazloženje razloga za donošenje i usvajanje Prijedloga zakona u vezi inkorporiranja kategorije „sudija i tužioca“ pod adresate na koje se odnosi primjena obaveze prijavljivanja i postupka provjere podataka o imovini, potpuno neosnovano i kontradiktorno sadržaju Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine, koje kao što je to već ranije naznačeno ima prioritet u hijerarhiji pravnih akata u odnosu na propise donesene od kantonalnih vlasti.

Naime, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br: 63/23) i to odredbom člana 22. u Zakonu o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine dodane su odredbe člana 86a. do 86k. kojima je uvedena obavezna provjera i analiza podataka iz izvještaja o imovini i interesima sudija i tužilaca u pravosuđu Bosne i Hercegovine.

Predmetnim zakonskim odredbama propisani su načini, metodologija i posljedice provjere podataka iz izvještaja o imovini i interesima sudija i tužioca (uključujući i članove porodice/domaćinstva).

Zbog potpunog razumijevanja rigidnosti zakonske obaveze provjere izvještaja o imovini i interesima, u skladu sa odredbom člana 86d. stav (6) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine, Vijeće ukazuje da je uslov za preuzimanje funkcije sudije ili tužioca po izvršenom imenovanju od Vijeća, okončanje provjere izvještaja o imovini i interesima sa pozitivnim ishodom.

Predmetne provjere u skladu sa Zakonom o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine su povjerene isključivo u nadležnost Odjelu za provođenje postupka po izvještajima koji je uspostavljen kao nezavisan u vršenju poslova i jedini ovlašten po Zakonu Bosne i Hercegovine za provođenje postupka provjere izvještaja, bez primanja bilo kakvih uputstava i bez miješanja u rad u konkretnim predmetima.

Stoga, Vijeće zaključuje da su razlozi za donošenje Prijedloga zakona u smislu proširenja kruga adresata na nosioce pravosudne funkcije potpuno neosnovani i kontradiktorni sadržaju Zakona koji je usvojen u toku 2023. godine. Dodatno, Vijeće ukazuje da je u skladu sa odredbom člana 86i. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine propisano da Vijeće posebnim pravilnikom reguliše, između ostalog, postupak i dinamiku provjere izvještaja o imovini i interesima sudija i tužilaca.

Pravilnikom Vijeća u vezi sa izvještavanjem o imovini i interesima, broj: 15-02-2-1106/2024 od 13. marta 2024. godine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br: 20/24) odjeljkom IV „postupanje Odjela u realizaciji zakonskih ovlaštenja“ taksativno su normirana i propisana postupanja sa izvještajima o imovini i interesima sudija i tužilaca u procesu provjere izvještaja.

IV Vijeće je razmotrilo Prijedlog zakona, uz detaljnu analizu pojedinačnih odredaba koje su predmet Nacrta zakona, te se Vijeće očituje generički u granicama svojih jasnih ovlaštenja i uloge u pravosuđu, dakle egzaktnim tumačenjima pravnih standarda. Naime, imajući u vidu da je esencijalni nedostatak Prijedloga zakona neosnovano proširenje domašaja nadležnosti predmetnog Zakona na nosioce pravosudne funkcije, mišljenje je fokusirano na ovo sistemsko pitanje koje, logičkim konkludiranjem, dovodi u pitanje svaku pojedinačnu odredbu i osnovnog teksta Zakona, ali i Prijedloga zakona, koji bi se odnosili na sudije i tužioce.

III Imajući u vidu sve naprijed istaknuto, u odnosu na odredbu člana 2. Prijedloga zakona kojom je predloženo da se u članu 4. tački d) iza riječi „zamjenici pravobranioca“ dodaje interpunkcijski znak zarez (,) i riječi: „sudije, tužioci, [...]“, Vijeće zaključuje da bi predmetno noveliranje imalo za posljedicu da se sudije i tužioci Unsko-sanskog kantona u smislu Prijedloga zakona imaju smatrati „ostalim nosiocima javnih funkcija“, što bi u smislu sadržaja odredbe člana 1. Zakona o prijavljivanju i postupku provjere podataka o imovini nosioca javnih funkcija u Unsko-sanskom kantonu podrazumijevalo da se Zakonom utvrđuje obaveza sudija i tužilaca da prijave zatečenu imovinu i prihode, porijeklo i promjene imovine i prihoda kao i poklone koje dobiju u toku obavljanja javne funkcije. Dodatno, predmetna obaveza sudija i tužilaca bi podrazumijevala u smislu odredbe stava (3) člana 1. Zakona, da su i bliski srodnici sudija i tužioca u obavezi dostaviti istovjetne podatke.

U skladu sa odredbom člana 5. Zakona „nadležni organ za provođenje ovog zakona“, i to stav (1) Ured za borbu protiv korupcije Vlade Unsko-sanskog kantona je nadležan za provođenje Zakona, te bi u smislu člana 6. navedeni Ured bio nadležan i ovlašten za prikupljanje, provjeru i obradu podataka o imovini sudija i tužilaca, kao i pokretanje prekršajnog postupka, te dostavljanje krivične prijave nadležnom tužilaštvu zbog povreda odredaba ovog Zakona. Nadalje, odredbom člana 7. Zakona propisano je da Skupština prati rad Ureda, razmatra i usvaja informaciju Ureda, te da Ured podnosi izvještaj o radu Vladi Kantona, o informaciju o radu Skupštini Kantona.

Vijeće ukazuje da bi bilo suprotno standardima Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine proklamovanog principa samostalnosti i nezavisnosti sudijske vlasti od izvršne i zakonodavne vlasti, koje je propisano u odjeljku IV. C. članu 4., usvajanje predmetnog rješenja iz odredbe člana 2. Prijedloga zakona, kojom bi se ovlastio Ured - čiji rad nadziru zakonodavna i izvršna vlast da potencijalno sankcioniše i provjerava nosioce pravosudne funkcije.

Naime, i Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, zatim Zakonom o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine, te Sporazumom o prenošenju određenih odgovornosti entiteta kroz utemeljenje Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine Vijeću je dodijeljeno normativno isključivo ovlaštenje za, između ostalog, sankcionisanje nosioca pravosudne funkcije na osnovu utvrđenih prekršaja.

Imajući u vidu standarde principa pravne države što uključuje princip odvojenosti zakonodavne, izvršne i sudske vlasti, i inherentni element principa odvojenosti vlasti – samostalnost i nezavisnost pravosudne vlasti, to bi dvostrukim propisivanjem ovlaštenja za provjeru izvještaja o imovini nosioca pravosudne funkcije (Vijeće ima nadležnost za provjeru putem Odjela za provođenje postupka po izvještajima, a Prijedlogom zakona je propisano da i Ured za borbu protiv korupcije Vlade Unsko-sanskog kantona ima istovjetno ovlaštenje) bio derogiran ustavni i zakonski princip nezavisnosti pravosudne vlasti, ali bi se istovremeno omogućio neprimjeren uticaj i pritisak na nosioce pravosudne funkcije u Unsko-sanskom kantonu. Vijeće posebno ukazuje da je nezavisnost pravosuđa osnovni preduslov za vladavinu prava, a da svaka potencijalna normativna mogućnost za neprimjeren uticaj na pravosuđe ima negativne implikacije na nezavisnost pravosuđa, što je sve i u skladu sa Mišljenjem br. 1. Konsultativnog vijeća Evropskih sudija iz 2001. godine.

Zbog svega navedenog, Vijeće predmetnim mišljenjem na Prijedlog zakona iskazuje rezolutno protivljenje proširenju kruga subjekata (na sudije i tužioce), na koje se primjenjuju obaveze propisane Zakonom o prijavljivanju i postupku provjere podataka o imovini nosioca javnih funkcija u Unsko-sanskom kantonu, imajući u vidu da bi predmetno postupanje bilo suprotno Ustavu Bosne i Hercegovine, Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine i Zakonu o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj: 08-02-1-2451-5/2024

Datum: 27. juni 2024. godine

Dostavljeno:

- Skupština Unsko-sanskog kantona;
- Komisija za borbu protiv korupcije, pitanja sigurnosti i nadzora zakonitosti rada;
- a/a.

Predsjednik

Halil Lagumdžija